

передбачені в плані санації відносять: фінансово-економічні, соціальні, виробничо-технічні та інструменти організаційно-правового характеру.

Задля досягнення цілей фінансової санації, на період її проведення всі адміністративні органи неспроможного боржника усуваються від управління ним, а повноваження з управління майном та справами боржника передаються санаційному керуючому [2]. Санаційні керуючі виступають в якості єдиного уповноваженого органу управління боржника [2]. Реабілітаційним керуючим призначається фізична особа — індивідуальний підприємець, що має на здійснення діяльності з управління майном та справами неплатоспроможних боржників в процедурах банкрутства ліцензію, котра видається уповноваженим органом [2].

Отже, на основі даних аналізу про фінансовий стан підприємства менеджери мають можливість своєчасно реагувати на кризові явища, що виникають на підприємствах. В результаті чого підприємство зможе не лише повернутися в стабільний стан, але й повністю здійснити оновлення, фактично унеможливаючи виникнення подібної фінансової кризи в майбутньому. Виходячи з цього, основним завданням управлінців є формування обміркованої стратегії та прогнозування можливих фінансових криз у майбутньому на кожному етапі життєвого циклу підприємства.

Список використаних джерел:

1. Василик О.Д., Павлюк К.В. Державні фінанси України. К.: НІОС, 2002. 594 с.
2. Ефимова О.В. Финансовый анализ: современный инструментарий для принятия экономических решений, 2014. 121 с.
- 3 Костецький В. В. Особливості здійснення фінансового оздоровлення підприємства. Економічний аналіз: зб. наук. праць. Тернопільський національний економічний університет. 2016. 56 с.
4. Мельник О. І. Особливості розробки антикризових програм діяльності сільськогосподарських підприємств: інституційний репозитарій МНАУ. 2018 URL : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/5261> [дата звернення: 30.09.2019].
5. Чернишов В.В. Сучасне розуміння поняття антикризового управління. Економіка розвитку. 2011. № 1. С. 21–24.

Демчук С. В., аспірант
Прешляк О. П., студентка
Науковий керівник: Лупак Р. Л.,
д.е.н., професор
Львівський торговельно-економічний
університет, м. Львів, Україна

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ІНТЕНСИВНОГО РОЗВИТКУ РИНКУ ІННОВАЦІЙ ТА ВИСОКИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Одним з пріоритетних завдань будь-якого підприємства є його економічна безпека. Ключовим моментом будь-якої системи безпеки є механізм її

забезпечення, який є сукупністю складових, а саме: правові норми, певні законодавчі рамки, методи, засоби, певні мотиви і так далі, які забезпечують головну мету – досягти найвищий рівень економічної безпеки. Оскільки план досягнення економічної безпеки в умовах інтенсивного розвитку інновацій та високих технологій є одним з важливих пріоритетів будь-якої організації, необхідно створювати чітку структуру дій, переглядати всі можливі умови.

Ряд авторів відзначають в своїх роботах і дослідженнях, що єдності поглядів, на проблеми економічної безпеки підприємств, не існує. Проте, на наш погляд, при сучасному рівні дослідженості проблеми, вироблення загальних принципів організації забезпечення економічної безпеки підприємств не лише можлива, але і об'єктивно необхідна. Це обумовлено тим, що сприятливий стан економічної безпеки окремих підприємств, в першу чергу найбільших, є фінансовим фундаментом економічної безпеки країни в цілому.

Забезпечення економічної безпеки підприємств необхідно розглядати як процес прогнозування і запобігання втрат від негативних дій на їх економічну безпеку по різних аспектах фінансово-господарської діяльності. Ефективний результат роботи підприємств по забезпеченню прибутковості і стійкості бізнесу, можливо досягнути саме за рахунок прогнозування і своєчасного запобігання втрат, що як очевидно представляють загрозу економічній безпеці, так і потенційно вірогідних.

Формування механізму забезпечення економічної безпеки підприємства – справа досить складна. Найважливішим його складовим елементом виступає необхідність визначення потреб в забезпеченні економічної безпеки. Потреби забезпечення економічної безпеки формуються під впливом цілого ряду чинників: об'єктивних і суб'єктивних, внутрішніх і зовнішніх, прогнозованих і непередбачуваних [1, с. 187-190; 2, с. 12-17].

Забезпечення економічної безпеки підприємств не дозволяє, за своєю суттю, зводити дану роботу лише до організації і проведення окремих заходів, а повинно бути безперервним, цілеспрямованим процесом, який вимагає:

- постійного прогнозування можливих погроз;
- обґрунтування і реалізації ефективних форм і методів створення, вдосконалення і розвитку системи економічної безпеки підприємств;
- безперервного контролю і управління системою;
- комплексного, ефективного використання наявних засобів захисту всіх елементів виробничо-господарської системи відповідно вимогам рівня професійної підготовки персоналу підприємств;
- об'єднання в єдиний, цілісний механізм методів і засобів, які в сукупності в змозі забезпечити безпеку, зберегти і ефективно використовувати фінансові, матеріальні і інформаційні ресурси.

Забезпечення економічної безпеки підприємства є найважливішим завданням стратегічного планування. Воно полягає в тому, щоб забезпечити таку взаємодію із зовнішнім середовищем, яка дозволяла б підтримувати її потенціал на рівні, необхідному для нормального функціонування і розвитку підприємства [3, с. 136-142; 4].

Ключовим питанням забезпечення економічної безпеки підприємства є, перш за все, захист власності. Кажучи про необхідність формування цивілізованих ринкових стосунків, слід зазначити, що прозорий і відкритий ринок не з'явиться сам по собі, для його побудови треба створювати механізми. Ці механізми, з одного боку повинні дозволяти знімати бюрократичні бар'єри, а з іншою дозволяти вирішувати проблеми корупції.

Тактика забезпечення безпеки підприємства передбачає вживання конкретних процедур і виконання конкретних дій в цілях забезпечення його економічної безпеки. Йдеться про такі процедури і дії як: розширення юридичної служби підприємства; вживання додаткових заходів по збереженню комерційної таємниці; створення підрозділу комп'ютерної безпеки; пред'явлення претензій контрагентові-порушникові; звернення з позовом в судові органи; звернення в правоохоронні органи і тому подібне [11, с. 17-20].

Таким чином, економічна безпека підприємств може і має бути забезпечена при комплексному використанні всієї сукупності засобів захисту у всіх структурних елементах виробничої системи і на всіх етапах її діяльності. Найбільший ефект досягається тоді, коли всі засоби, методи і заходи об'єднуються в цілісний механізм – систему захисту економічних інтересів.

Тобто механізм забезпечення економічної безпеки підприємства є формою реалізації функції управління економічною безпекою. Утім, існують різні, часто протилежні визначення не лише сутності економічної безпеки, а також і її системи, і механізму. Крім того, механізм забезпечення часто називають механізмом підвищення економічної безпеки, механізмом функціонування системи економічної безпеки підприємства, реалізації системи економічної безпеки підприємства, механізмом управління економічною безпекою – механізмом управління системою економічною безпеки тощо. Аби не створювати термінологічну плутанину і для гарантування термінологічної узгодженості подальших досліджень вважаємо за доцільне у науковому обігу науки про економічну безпеку підприємства залишити дві синонімічні назви – механізм забезпечення та механізм управління. Адже безспірно, що даний механізм спрямований на підвищення рівня економічної безпеки та покращення функціонування даної системи.

Додамо, що в умовах інтенсивного розвитку ринку інновацій та високих технологій зміцнення економічної безпеки підприємства значною мірою залежить від ефективності заходів у напрямі формування сприятливого економічного середовища для ведення підприємницької діяльності. Так, на основі узагальнення результатів аналітичних наукових матеріалів з досліджуваної проблематики до передумов економічної безпеки підприємництва доцільно віднести:

- стан розвитку підприємництва (суспільне ставлення до ведення підприємницької діяльності та підприємницька активність населення; кількість та питома вага діючих підприємств; частка зайнятого у підприємницькій діяльності населення; динаміка обсягів виробництва і реалізації продукції; ефективність фінансово-господарської діяльності та використання ресурсного забезпечення підприємств і т. ін.);

- наявність інфраструктури фізичного захисту майна та громадян;
- розвиненість ринкової інфраструктури, фінансово-кредитної системи та фондового ринку;
- ефективність і стабільність податкової політики та системи державного регулювання підприємницької діяльності;
- рівень демократизації суспільства;
- якість життя та рівень доходів населення;
- наявність тіньового сектора ринку.

Таким чином, в умовах інтенсивного розвитку ринку інновацій та високих технологій цільовою спрямованістю системи управління економічно безпекою підприємства є формування адаптивних реакцій на дію загроз у будь-якій сфері його життєдіяльності і, як наслідок, забезпечення стабільного і максимально ефективного функціонування підприємства та високого потенціалу розвитку в майбутньому [5, с. 302-357].

На наше переконання, у ринкових умовах господарювання найбільш високою гарантією безпеки діяльності підприємства є гарантований ринок збуту продукції, її конкурентоспроможність і надійність. Відповідна ніша на ринку, стабільні споживачі продукції, доступні ціни на товари сприяють довготерміновим угодам на поставку продукції на взаємовигідних умовах.

Список використаних джерел:

1. Механізми та функціонально-структурні інструменти забезпечення конкурентоспроможності національної економіки в умовах сучасних загроз економічної безпеки : монографія / за ред. Васильців Т. Г., Лупака Р. Л. Львів : Вид-во ННВК «АТБ», 2019. 552 с.
2. Васильців Т. Г., Лупак Р. Л. Ідентифікація загроз економічній безпеці в процесі посилення імпортозалежності. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. 2018. Вип. 55. С. 12-17.
3. Лупак Р. Л. Розвиток підприємництва в умовах імпортонасичення внутрішнього ринку України. *Підприємництво і торгівля* : зб. наук. пр. Львів, 2018. Вип. 22. С. 136-142.
4. Лупак Р. Л. Засоби та об'єкти державної політики зміцнення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств на внутрішньому ринку України. *Глобальні та національні проблеми економіки* : електрон. наук. фахове вид. 2017. Вип. 20. URL : <http://global-national.in.ua/archive/20-2017/35.pdf>.
5. Лупак Р. Л. Державна політика імпортозаміщення в системі забезпечення економічної безпеки України: пріоритети та інструменти реалізації : монографія. Львів : Вид-во ННВК «АТБ», 2018. 527 с.

Дудка В.І., студентка

Науковий керівник: Калюжна Н. Г.,

д.е.н., доц., професор кафедри світової економіки Київський національний

торговельно-економічний університет, м.

Київ, Україна

ІНОЗЕМНЕ ІНВЕСТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В УМОВАХ НЕОІНДУСТРІАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Міжнародну підприємницьку діяльність на сьогоднішній день характеризує високий ступінь залучення нових країн та нових суб'єктів підприємництва,